

APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 097-0-Gž-06-000270
Brčko, 27.12.2006. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE !

Apelacioni sud Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudija Gligoreivć Ruže, kao predsjednika vijeća, Lucić Josipe i Kovačević Maide, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja S.(J.)Č. iz B.P., zastupana po punomoćniku M.M., advokatu iz B., protiv tuženog M.Č. iz sela P., opština B.1, zastupanog po punomoćniku J.V., advokatu iz B., radi razvoda braka, odlučujući o žalbi tuženog protiv presude Osnovnog suda Brčko Distrikta BiH broj 096-0-P-06-000057 od 23.05.2006. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 27.12.2006. godine donio je

P R E S U D U

Žalba tuženog M.Č. se UVAŽAVA i presuda Osnovnog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine broj 096-0-P-06-000057 od 23.05.2006. godine PREINAČAVA u stavu II izreke tako što se tužiteljica S.r.J.Č. odbija sa zahtjevom za izdržavanje.

U ostalom dijelu (stav I, II i IV izreke) prvostepena presuda ostaje neizmijenjena.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Osnovnog suda Brčko Distrikta BiH broj 096-0-P-06-000057 od 23.05.2006. godine odlučeno je:

"Razvodi se brak između tužiteljice S.r.J.Č. i tuženog M.Č. sina S. zaključen u I., dana 25.09.1974. godine, koji se vodi pod rednim brojem 9. za godinu 1974. u matičnoj knjizi vjenčanih koja se vodi za mjesto P.

Obavezuje se tuženi M.Č. da na ime doprinosa za izdržavanje tužiteljice S.r.J.Č., plaća 30% od svoje penzije na ruke tužiteljice počev od 27.01.2006. godine, kao dana podnošenja tužbe pa nadalje i to svakog prvog do petog u mjesecu, sve dok ova obaveza po zakonu bude trajala ili dok ova presuda ne bude ukinuta odnosno izmijenjena, a sve to u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Sa viškom tužbenog zahtjeva tužiteljica se odbija.

Tužiteljica se oslobađa plaćanja troškova takse u ovom sporu. "

Protiv dijela te presude u kojem je odlučeno o izdržavanju tužiteljice žali se tuženi zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava i

ističe da je u postupku utvrđeno da kao penzioner ostvaruje primanja u mjesečnom iznosu od 250,00 KM i da je u obavezi da izdržava malodobno dijete staro 14 godina, da bračna zajednica između njega i tužiteljice ne postoji 10 godina, da se tužiteljica za to vrijeme sama izdržavala, da nisu ispunjeni zakonski uslovi za njegovu obavezu da izdržava tužiteljicu i poziva se na odluke Vrhovnih sudova Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Srbije. Predlaže da se prvostepena presuda u dijelu kojim je obavezan plaćati za izdržavanje tužiteljice preinači i tužiteljica sa zahtjevom za izdržavanje odbije ili da se ukine i održi rasprava.

Tužiteljica u odgovoru na žalbu pobija žalbene razloge i navode i predlaže da se žalba odbije kao neosnovana i provstepena presuda potvrdi.

Nakon što je ispitao prvostepenu presudu u granicama razloga navedenih u žalbi u smislu člana 292. Zakona o parničnom postupku Brčko Distrikta BiH ("Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", broj 5/00, 1/01, 6/02 i 11/05), u daljem tekstu ZPP-a BD, ovaj sud je ocijenio da je žalba tuženog osnovana i odlučio je kao u izreci ove presude.

Naime, iz obrazloženja prvostepene presude i podataka u spisu predmeta, utvrđeno je da je bračna zajednica između parničnih stranaka faktički prekinuta 1995. godine zbog trajno poremećenih bračnih odnosa i da nema mogućnosti da se obnovi, da tužiteljica od tada živi u domaćinstvu svoga brata i da se izdržavala od zarade ostvarene povremenim radom u nadnici i pomoći brata, da tuženi ostvaruje penziju u iznosu od 256,50 KM mjesečno i da živi u vanbračnoj zajednici sa drugom ženom sa kojom ima malodobno dijete koje je zajedno sa vanbračnom suprugom obavezan izdržavati.

Nije sporno da se neosiguranom bračnom drugu, onom koji je nesposoban za rad ili je nezaposlen dosuđuje kod razvoda braka novčani iznos na teret drugog bračnog druga, srazmjerno njegovim mogućnostima, shodno odredbi člana 239. preuzetog Porodičnog zakona. Smisao te odredbe je u tome da razvodom braka jedan bračni drug dolazi u nepovoljne materijalne prilike, u situaciju u kojoj je ugroženo njegovo izdržavanje. I to baš radi prestanka braka, jer se tom činjenicom mijenja njegovo stanje, u stanje koje je za njega nepovljno.

U konkretnom slučaju, iako je brak dugo trajao (više od 30 godina), bračna zajednica između parničnih stranaka je faktički prekinuta 1995. godine, a tužba za razvod braka kojom je traženo i supružansko izdržavanje podnesena po proteku oko 11 godina od prekida bračne zajednice i kada bračni drug / tužiteljica koja traži izdržavanje kroz to vrijeme nije uopšte bila ekonomski upućena na drugog bračnog druga / tuženog, onda se ima uzeti da je kroz duži period odvojenog života potpuno samostalno obezbjeđivala sredstva za svoje izdržavanje. Svaki od bračnih drugova živio je i izdržavao se sasvim neovisno od bračnog stanja i bračne zajednice, jer za to vrijeme ne samo da zajednice nije bilo, nego među njima uopšte nije bilo neke veze. Samo formalno postojanje braka, ne daje pravo na izdržavanje za slučaj razvoda braka, obzirom da to pravo proizilazi iz svrhe braka, a to je bračna zajednica, ostvarivanje dužnosti uzajamnog pomaganja, zajedničkog življenja koje se sastoji u radu, ulaganjima, uzajamnim postupcima u trošenju, iz koga je stanja jedna strana razvodom došla u prilike u kojima nije materijalno osigurana i tada

ima opravdanja teret koji pada na drugog razvedenog bračnog druga, a ne zbog formalnog postojanja braka.

Kod činjenice da stranke ne žive u bračnoj zajednici oko 11 godina i da kroz to vrijeme tužiteljica nije tražila izdržavanje, niti su stranke kao bračni drugovi bili upućeni na uzajamnu pomoć kroz tako dugo vrijeme, tako da su prestali da vrše uzajamna prava i obaveze, znači da tužiteljica nije ekonomski ovisila od tuženog, pa je iz same činjenice formalnog postojanja braka, ali i bez utvrđenja činjenica koje se tiču nemogućnosti zaposlenja tužiteljice kao jedne od bitnih pretpostavki za nastanak njenog prava na izdržavanje, pogrešan zaključak prvostepenog suda da tužiteljica ima pravo na izdržavanje.

Prema tome, osnovano tuženi žalbom ukazuje da odvojeni život između njega i tužiteljice dugo traje, da toliko dugo traju samostalna privređivanja i samostalna briga o životnim potrebama svakoga od njih, onda otpada zakonska pretpostavka o upućenosti stranaka na uzajamnu potporu, a stim u vezi i zakonski osnov za izdržavanje, što shodno odredbi člana 243. Porodičnog zakona vodi odbijanju zahtjeva za supružničko izdržavanje.

Kako stoji žalbeni razlog da je prvostepena presuda u dijelu u kojem je utvrđena obaveza supružanskog izdržavanja donesena uz pogrešnu primjenu materijalnog prava, da je prvostepeni sud pogrešno protumačio odredbu člana 243. Porodičnog zakona i time povredio pravila od kojih ovisi osnovanost tog zahtjeva, valjalo je žalbu tuženog kao osnovanu uvažiti i na osnovu činjeničnog stanja utvrđenog u prvostepenom postupku prvostepenu presudu u pobijanom dijelu zbog pogrešne primjene materijalnog prava preinačiti na osnovu člana 301. Zakona o parničnom postupku Brčko Distrikta BiH.

PREDSJEDNIK VIJEĆA,

Ruža Gligorević